

יביע אומר

בראשות הגאון רבי יגאל כהן שליט"א

גיליון מס' 309

פרישת ויקרא-זכור

מאמר השבוע

מאת ראש המוסדות יהודי יגאל כהן שליט"א

מתי לומר בקרות?

תן לו מחמאה או בדיחה מצחיקה כדי שירגע, ורק אחר כך יהיה אפשר לדבר אתו על דברים המצריכים מחשבה מעמיקה יותר. אסור להעיר לאדם בשעה שהוא עושה טעות... הרגע שבין/בת הזוג או אחד מהילדים עשה טעות זה לא הזמן לבקר אותו, מפני שבאותו זמן הוא מתבזבז וקשה לו לקבל בקרת. עדיף להמתין עד שהוא ירגע מהבושה, ורק אחר כך להעביר לו מסר איך לא לחזור על אותה טעות.

איך להעביר בקרת?

"אל תוכח לץ פן ישנאך הוכח לחכם ויאהבך" (משלי ט, ח) - כשאתה מוכיח את השני אל תאמר לו שהוא לץ, שכן יחשב אותך לאויב ולא יקבל ממך תוכחה. אדרבה, אמר לו שהוא חכם, ובתור חכם עליו להיטיב דרך ולהשתפר - ויאהבך, כי יוקיר אותך כאוהב ויקבל תוכחתך (שלי"ה, פ'רשת קדושים, חלק תורה אור). כל אדם בעולם רוצה להרגיש נאהב ורצוי לסובבים אותו, ולכן כשאדם שומע על עצמו דברים לא טובים, מייד הוא מנסה להתגונן ולהצדיק את מעשיו. כדי שנוכל לעזר לשני לקבל את הדברים באמת לטובתו, חייבים להתחיל בנתינת מחמאה על האישיות שלו או על דברים טובים שהוא עשה. על די המחמאה הוא מבין שאין בכוננתו לפגוע בו חלילה, ואז גם כשאמר לו "הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא" - אמנם אנחנו מצויים להוכיח את חברנו אם הוא עשה טעות מסוימת, אבל בשום אופן אסור לנו לביש אותו ולהלבין את פניו ברבים (רשי"ש).

לכן בבקרת בני זוג תמיד צריכה להיות ביחידות - לא ליד אחרים ובנדאי שלא ליד הילדים... כל אחד משני בני הזוג שמוכיחים אותו ליד אחרים מרגיש שכבודו יורד, ובמקום לקבל את הבקרת הוא ידחה אותה על הסף, ואדרבה הוא יבוא בבקרת משלו על כך שבישו אותו בפני אחרים.

נקדה זו נכונה גם בבקרת שאנחנו מעבירים על אחד מהילדים, מהעובדים, מהחברים או מהתלמידים שלנו. אסור לנו להעביר עליהם בקרת כשאנחנו שומעים את הדברים, כי התורה אוסרת עלינו להלבין את פניו של האדם ליד אחרים. ובנוסף לכך המצב הנפשי שהשני נמצא בו אינו מאפשר לו להבין את דברי הבקרת ולהפנים אותם, אלא אדרבה, זה מעורר אותו לתקוף בפרצה בבקרת משלו על דברים אחרים.

פעמים רבות אחד מבני הזוג נמצא במצב של פעם, על ב'ת הזוג או על דברים אחרים, ויש רצון אצל ב'ת הזוג או לאחד הקרובים לנסות להרגיע אותו שיפסיק לבעט כדי להקל מעליו את הצער שהוא שרוי בו...

בדור שלנו איננו מצליחים לשנות את האחרים... ואחת הסבות העקרויות לכך היא מפני שאנחנו מעבירים את הבקרות שלנו מייד כשרואים את הטעות אצל הצד השני. כגון, אם בן או בת הזוג מרימים את קולם - מייד אנחנו מגיבים מדוע אתה צועק??? תוריד את הקול בבקשה! ברגע שגבר רואה שהבית לא מסודר - מייד הוא מבקר את אשתו מדוע הבית נראה כמו גן חיות? כשהבעל עסוק יותר מדי בעזרה לאחרים ולא מתייחס מספיק לאשתו, בדיוק כשהוא בשיא העסוקים שלו - אשתו מעירה לו...

וכמוכן, הדברים אינם נכנסים לאזניים... גבר שזה עתה נכנס לביתו, ואשתו מיד מודיעה לו כמה הוא לא עשה... ולא טפל... וכו', הסכוי שהוא יקבל את דבריה ויפנים לעצמו את טעותו נמוך מאוד, משום שבאותו רגע הוא במצב של קצר רוח, הוא רוצה להרגע קודם כל שיעבר עליו במהלך היום, וכבר העידה התורה על עם ישראל (שמות ו, ט): "ולא שמעו אל משה מקצרו רוח ומעבדה קשה" - כשאדם לחוצ או עובד עבודה קשה, הוא אינו יכול לקבל אפילו הבטחה שעומדים לבא לאגל אותו, ונדאי שאינו שומע דברי בקרת כנגדו.

אף פעם אסור לבקר אדם, כשאחרים שומעים את הבקרת, ועל זה מלמדת אותנו התורה הקדושה (ויקרא טו, יז): "הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא" - אמנם אנחנו מצויים להוכיח את חברנו אם הוא עשה טעות מסוימת, אבל בשום אופן אסור לנו לביש אותו ולהלבין את פניו ברבים (רשי"ש).

לכן בבקרת בני זוג תמיד צריכה להיות ביחידות - לא ליד אחרים ובנדאי שלא ליד הילדים... כל אחד משני בני הזוג שמוכיחים אותו ליד אחרים מרגיש שכבודו יורד, ובמקום לקבל את הבקרת הוא ידחה אותה על הסף, ואדרבה הוא יבוא בבקרת משלו על כך שבישו אותו בפני אחרים.

פעמים רבות אחד מבני הזוג נמצא במצב של פעם, על ב'ת הזוג או על דברים אחרים, ויש רצון אצל ב'ת הזוג או לאחד הקרובים לנסות להרגיע אותו שיפסיק לבעט כדי להקל מעליו את הצער שהוא שרוי בו... במקרה כזה צריך לדעת שאינו מצוין לו לאדם בשעת פעסו (ברכות ז, א) - מלמדים אותו חז"ל: אל תנסה להרגיע אותו בשעת הפעס, ואפילו אל תגיד לו מדוע אתה כועס?, אלא תן לו להרגע עם עצמו,

מאמר השבוע

הנהגות מרן

שאלות ותשובות

דוד המלך

לאשת החיל

פנינים מהפרשה

מוסר עם סיפור

פניני הדף היומי

זכר למהצית השקל

כבר נתת? פרטים נגב העלון...

זמני כניסה ויציאת השבת

יום	ת"א	חיסה	ב"ש
כניסה:	17:27	17:27	17:28
יציאה:	18:18	18:19	18:20
ר"ת:	19:00	19:01	19:02

ברושלים: לנהגים 40 דקות 17:09

שאלות ותשובות

מאת הרב יצחק יואל שנייד

הנהגות מרן

רבנו הרב עובדיה זוסף זאקל

מהו ביטול תורה?

מִן הַגֵּר"ע יוֹסֵף זַ"ל, שְׁאַהֲבַת הַתּוֹרָה בְּעֵרָה בּוּ, "אִשׁ תָּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִקְבָּה", בְּאַהֲבַתָּה יִשְׁגָּה תָּמִיד - הַעֵיד עַל עַצְמוֹ שֶׁהִיְסוּדוֹת לְכָל מָה שֶׁלָּמַד בְּאַמְצָע הַשְּׁבוּעַ הַתְּחַדְּשׁוֹ לּוֹ בְּשַׁבָּת, וּבְמוֹצָאֵי שַׁבָּתוֹת הִיָּה יוֹשֵׁב עַד עֲלוֹת הַשַּׁחַר וְכוֹתֵב אֶת כָּל הַחֲדוּשִׁים שֶׁהִתְחַדְּשׁוּ לוֹ בְּשַׁבָּת!

עַם כָּל זֶה, הִיָּה נוֹהֵג לְסַפֵּר שֶׁהַקְּפִיד לְשִׁיר זְמִירוֹת שַׁבָּת בְּצוֹתָא עִם יְלָדָיו.

עַם כָּל דְּבִקּוּתוֹ הַגְּדוֹלָה בַּתּוֹרָה, עִם כָּל הַחֲדוּשִׁים שֶׁהִתְחַדְּשׁוּ לוֹ בְּמִהְלַךְ הַלְמוּד בְּשַׁבָּת - הוּא מִצָּא לְנִכּוֹן לְהַקְדִישׁ זְמַן לְזְמִירוֹת שַׁבָּת!

אִם עֲבוּרוֹ לֹא הִיָּה זֶה "בִּטּוֹל תּוֹרָה" - מָה נִעְנָה אָנּוּ אַבְתָּהָּ? עַל אֲחַד מִגְּאוּנֵי עוֹלָם, שֶׁחֲלַק נִקְבָּד מְעוֹלָם הַתּוֹרָה וּמְרָאשֵׁי הַיְשִׁיבוֹת נִשְׁעַן עָלָיו מְסַפֵּר, כִּי בָּנוּ הִיְחִיד לֹא יִצָּא תִלְמִיד חֶכֶם, בְּלִשׁוֹן הַמְּעֻטָּה. וְהוּא בְּעַצְמוֹ הוֹסִיבִיר שֶׁהַסָּבָה לְכַךְ הִיא, מִשּׁוּם שֶׁלֹּא נִהַג לְשִׁיר זְמִירוֹת שַׁבָּת בְּסַעֲדוֹת. הִיָּה "חֶבֶל לוֹ עַל הַזְּמַן"...

"מִשּׁוּם כֵּךְ", אָמַר, "לֹא יָזָה בְּנֵי לְהַסְתֵּף אֶל תּוֹךְ הַהֶגֶשׁ הַמִּיְחָד, אֶל תּוֹךְ הַאֲוִירָה הַמְרוֹמָמֶת, שְׁאוֹתָהּ נִתֵּן לְהַשִּׁיג רַק בְּזִמְרִירוֹת". יָדוּעַ עַל גְּדוּלֵי עוֹלָם, מִהֵם אֲדַמּוּ"רִים מִפְּרָסְמִים, שֶׁהִיוּ נִסְחָפִים אֶל תּוֹךְ הַשִּׁירָה, עַד כִּדֵּי שֶׁנִּתְּנָה הִיָּה לְרֵאוֹת עֲלֵיהֶם אֶת הַתְּפִשְׁטוֹת הַגְּשָׁמִיּוֹת. בְּהַתְּבַוְנָנוֹת עַל פְּנֵיהֶם נִתֵּן הִיָּה לְרֵאוֹת שֶׁהֵם שְׂרוּיִים "בְּעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים", וְהִיוּ מִהֵם שֶׁפְּשׁוּט שִׁרְתָּה עֲלֵיהֶם רוּחַ הַקִּדְּשׁ!

לְפִיכֵךְ, אֲסוּר, בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּו, לְזַלְזֵל בְּזִמְרִירוֹת הַשַּׁבָּת! יֵשׁ לְהַקְדִישׁ לָהֶם זְמַן מִקְּבָד, וְלֹא לְטַעוֹת שֶׁחֲלִילָה יֵשׁ בָּהֶם. אִיִּזְשׁוּהוּ סֶכֶךְ שֶׁל בִּטּוֹל תּוֹרָה.

שאלה: האם אפשר לתת מתנות לאביונים קודם הפורים?
תשובה: אפשר ליתן קודם פורים בשני אופנים (א) שיאמר לפני שיזכה בזה רק בפורים (ב) שייתן לגבאי צדקה שיחלק לעניים ביום פורים. (ביאור הלכה סי' תרצב סעי' א ועיין שם שאם נותן גם ביום פורים וגם לפני מועיל).

שאלה: האם שנותנים מתנות לאביונים צריך להודיע לו שאלו מתנות לאביונים?

תשובה: אין צורך להודיע לו והפוך עדיף לא להודיע לו כדי שלא יתבייש שקוראים לו אביון וידוע חומרת המבייש העני. (כמבואר במרן יור"ד סי' מט וכן כתב חזון עובדיה פורים עמ' קעב).

שאלה: מי נחשב לאביון שאפשר לתת לו מתנות לאביונים?
תשובה: מרן כתב (בסימן תרצ"ד סי' א') "מתנות לעניים" ולכן צריך גדר של עני ועיין במרן יורה דעה סימן רנ ויוצא למעשה שכל מי שאין לו הכנסה מסודרת שיוכל לגמור את החודש בצרכים הבסיסיים והנורמליים באותו הזמן ללא מותרות (כגון מים חשמל אוכל בשר עפות ולא טיולים לחו"ל בתי מלון בגדי יוקרה וכדומה) נחשב עני שאפשר לתת לו מתנות לאביונים. (עיין פסקי תשובות סי' תרצ"ד אות ב').

שאלה: מי שלא הספיק לשלוח משלוח מנות ביום הפורים האם יכול לשלוח ביום שושן פורים שזה יום פורים של ירושלים?

תשובה: מעיקר הדין כבר הפסיד את המצווה, משום שעבר זמנה, אבל מכל מקום אם אפשר טוב שיתן לירושלמי משלוח מנות ביום טו' אדר שיש אומרים שמועיל, (עיין חזון עובדיה פורים עמוד קסג).

שאלה: האם גם הנשים חייבות בכל המצוות של פורים?

תשובה: נשים חייבות בכל המצוות של פורים. קריאת המגילה, משלוח מנות, מתנות לאביונים וסעודת פורים. אולם אינו מצוות להשתכר בפורים, (עיין חזון עובדיה פורים עמוד קעח).

המלך דוד

מאת הרב אליהו עמי שלישי

המלך דוד

מסרים מן השמים

גם בדורנו אנו מקבלים מסרים מן השמים, ואם אנו נוטים לבדוק מהו המסר שקיבלנו, הרי השגנו את המטרה, מכיון שהכל בעולם מושגח בהשגחה פרטית מדוקדקת, ושום דבר אינו לחינם, ונלמד מדוד מלך ישראל, שגם כשזימן לו הקדוש ברוך הוא להילחם בדוב ואריה, הוא הבין מכך שנשלח לו מסר מן השמים.

כיסאות עם הדקים

הסיפור הבא, ימחיש לנו את העניין של מסרים מן השמיים, היה זה לקראת חג הפסח כשאופיר (שם בדוי), החליט לרכוש מערכת כיסאות חדשה עבור שולחן האוכל בביתו, כשהיה בחנות הרהיטים סיכם עם המוכר שהוא רוכש כיסאות בתנאי שהזמנה תגיע עד חג הפסח, ואם זה לא יסופק עד לפסח אין לו צורך בהזמנה, המוכר התחייב שיספק את ההזמנה עד החג, הגיע חג הפסח וההזמנה לא הגיעה, מביורור עם החנות התנצל המוכר שזה

הרב אמר לו שאינו יכול להכריע מי הצודק משום שלא שמע את שני הצדדים, אבל גם אם נצא מתוך נקודת הנחה שהנך צודק, הרי שהיה עליך לסיים את המחלוקת בהסכמה ומחילה מצד המוכר. כיון שאחרי הכל נגרמה לו עוגמת נפש, ולכן סובבו מן השמים שגם לך תיגרם עוגמת נפש מסביב לכיסאות שרכשת, הרב סיים את דבריו והציע לאופיר ליצור קשר עם בעל החנות, ולבקש ממנו שימחל לו על העוגמת נפש בפה מלא, וכך היה, אופיר יצר קשר עם חנות הרהיטים, והמוכר שזכר היטב את המקרה, אמר לו שהוא מוחל לו בלב שלם, ומה גם שהוא כבר מכר את הכיסאות ואין לו שום קפיידא עליו, וראה זה פלא, מאז אותה שיחת טלפון לא נראו החרקים מסביב לשולחן והכיסאות, אופיר נרמז מן השמים, והבין את שעליו לתקן.

נתקע במרפדיה וזה או טו יגיע, כשבועיים לאחר הפסח, התקשר בעל החנות והודיע שההזמנה הגיעה, אך אופיר לא היה מעוניין לקחת את ההזמנה, בטענה שעבר הפסח וכאן החל ויכוח עם המוכר, שבסופו של דבר הבין שהלקוח לא יקח את ההזמנה, ועליו לנסות למכור את הכיסאות למשהו אחר. לאחר זמן מצא אופיר מערכת כיסאות במקום אחר ובמחיר מוזל ורכש אותם מיידית, אך כאן קרה דבר מוזר, מיד לאחר שהגיעו הכיסאות לביתו, החלה מכת חרקים שיצאו בסביבת הכיסאות ושולחן האוכל, תחילה לא שם לב, אבל לאחר כמה ימים של חרקים רבים שהתרוצצו סביבו בבית, הוא גילה שמקור הבעיה היא השולחן והכיסאות, כמוכן שהוא ריסס חומר הדברה אבל זה לא עזר, ואז לפתע הוא חשב, אולי זה לא במקרה שדווקא מהכיסאות יש לי עוגמת נפש? הרי היתה מחלוקת ביני לבין בעל חנות הרהיטים, ונכון שאני צודק, אבל לא התייעצתי על כך עם רב אלא עשיתי דין לעצמי, ממחשבה למעשה אופיר ניגש לרב יצחק זילברשטיין שליט"א, רבה של שכונת רמת אלחנן בבני ברק וסיפר לו את המקרה,

**לְרִכִּישַׁת סִפְרֵי הַרֵב אֲלֵיהוּ עֶמְרוּ:
'מַעֲבָר לְסַגְלָה' עַל הַזְּרַע שֶׁמִּשּׁוּן.
'הַמֶּלֶךְ דָּוִד' עַל סֵפֶר שְׁמוּאֵל א.
הַכְּנִסוּ ל: אופקים בוקס או בַּנִּיד
055-67-25-138**

"מהיית עמלק"

בפרשה שלפני פורים נוהגים לקרוא את פרשת "זכור" שחיובה מן התורה, שבה מתארים לנו הפסוקים את מעשה עמלק הרשע. "זכור את אשר עשה לך עמלק עניף ויגע ולא ירא אלהים" (דברים כה, ז). מצוה זו מסמלת לא רק שצריך לאבד עם מסוים, אלא גם אישיות מיוחדת אשר תמיד מקננת בקרבנו - היצר הרע. ונמצאו כמה רמזים בדרכי הלחימה שלו עימנו במילה עמלק, ובפסוקים בפרשה זו. וכמו שאמר שלמה המלך ע"ה "כי בתחבולות תעשה לך מלחמה" (משלי כד, ו), היינו שצריכים לנצח את המלאך הזה בערמוניות, וכאשר נדע את דרכי פעולתו תקל עלינו העבודה במשימה זו:

1. "אשר קרן בדרך": היצר הרע לא בא לאדם בנסיין להחטיאו בבת אחת בעבירות חמורות, שהרי לא יצליח בכך; אלא הוא מתחיל בדבר קטן ולזול בהנהגה ראויה, ולזול במילי דרבנן, "כולם לא מקפידים...". ואחר שכבש את החלק הזה הוא עובר לחלק נוסף, עד שרואים את האדם רחוק מאד משמירת תורה ומצוות, רחמנא לצלן. ולמעשה זו גמרא ערוכה (שבת קה:). "כך אומנתו של יצה"ר היום אומר לו עשה לך ולמחר אומר לו עשה כך; עד שאומר לו עבד ע"ז, והולך ועובד... (ועיי' בארחות צדיקים שער התשובה). לכן כדי לגבור עליו צריך לנהוג בחכמה, וכמו שאמרו חז"ל איזהו חכם הרואה את הנולד (תמיד לב), ולא לתת לו פתח להכנס כלל וכלל.

נלמד מהיצר הרע את אותה שיטה, שאם אנו רוצים להתקדם בעבודת ה', אל לנו לעשות צעדים מאד גדולים, כלומר מעבר חד, קיצוני, וכמו שכתב הגה"צ ר' שלמה וולבה זצוק"ל ב"עלי שור", שאחד מכוחות הנפש שבאדם הוא כח המרידה. וכדי להתגבר עליו יש לקבל עלינו קבלות קטנות שבדאי נוכל לעמוד בהם, (כמו שעושים לקראת הימים הנוראים), וע"י כך היצר הרע פחות מתנגד לאדם.

וכן עצה זו מאד עוזרת בלימוד, כגון אדם אשר מרגיש קושי בתחילת הסדר (או כאשר יש לו זמן פנוי) לשבת וללמוד, אם יאמר לעצמו "רק חמש דקות אתחיל ללמוד ואח"כ נראה מה יהיה...". יזכה ללמוד במשך זמן רב, והמשימה של סדר שלם תהיה קלה בעיניו יותר מאשר חשבה.

2. עמלק = ספק:

מספר המלה "עמלק" בגימטריא שוה למלה "ספק" (240). פעמים שהיצר הרע מטיל לאדם ספיקות באמונה, ספיקות דמיוניות בהלכה וכדומה, ואז אדם לא עושה את הנדרש ממנו. ולעתים אדם רוצה לעשות דבר האסור אבל הוא מפקח לעשותו, ובא היצר הרע ומטיל ספק בדבר, "מי אמר שזה אסור, ואולי זה מותר וכו'". וכמו שרואים במסופר בתורה, שאחר שנעשו ניסים רבים לעם ישראל במצרים ועל הים, אף אומה לא העזה להתקרב אליהם, אך עמלק רצה לגרום להם ספק בכוחו של עמ"י וה' יתברך, ו"צינן את האמבטיה", כמו שרש"י אומר על הפסוק "אשר קרן בדרך" שעמלק צינן את המורא של ישראל על אומות העולם, שהראה להם שאפשר להלחם בישראל [וכתב ב"תורן בירור בספר "זהיית אך שמח" (ע' 290)...". שעניינו של עמלק הוא להטיל ספק בדברים הברורים ביותר, כדי למנוע את ההליכה בדרך לשלמות יעוד העולם".

3. עמלק = דולר = עצלן (240)

המלים הנ"ל מסמלים את סוגי המידות הרעות, אשר אדם מפסיד רבות בגללן. א. תאוות ממון שמוציאה את האדם משני העולמות, מהעולם הזה והעולם הבא, (תפארת ישראל אבות פ"ד מכ"א), משום שאם שקוע רק בעניינים אלו זה זך את חשבון הדברים העיקריים בחיים, כמו שכתוב במשנה באבות: "רבי אלעזר הקפרא אומר הקנאה, התאווה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם" (שם). ועוד מידה רעה - מידת העצלנות, שבגללה האדם פועל בעבודת ה' בלא חשק ופעמים אף מדלג על מצוה כזו או אחרת. וכן רמזו ענינין זה בראשית תיבות של המילה עמלק: עוד מעט (או מחר), לא עכשיו, קשה לי. כך אדם דוחה ודוחה עד שלבסוף מפספס את המצוה, וכן נתנו רמז דורשי רשומות על הפסוק "צא הלחם בעמלק - מחר", שדרך מלחמתו של היצר הרע המשול לעמלק היא הדחייה למועד מאוחר יותר - "מחר".

וכן אמר חתנא דבי נשיאה הרה"ג ר' יצחק קולדצקי שליט"א, המשנה באבות אומרת (פ"ד מ"ב) - "הוי רץ למצוה קלה בחמורה", שאחר מצוה צריך לרוץ משום שהיא בורחת ואם יתמהמה אז כבר לא יוכל לקיימה (וכן אנו אומרים ב"אלוהי נצור" - "ואחרי מצוותיך תרדוף נפשי"). וכמואמר הלל (שם פ"א מ"ד) "ואם לא עכשיו אימתי", וכן "הלל אומר... ואל תאמר לכשאנחנו אשנה שמא לא תיפנה" (פ"ב מ"ד). וכדאי נשתמש בשיטה זו גם לעבוד את ה', כאשר היצר הרע מפתה ומלהיב אותנו אחר עבירה, נדחה אותו "עוד כמה דקות...", וכן הלאה עד שיעבור זעם. ויהי רצון שנזכה לקיים מצות מחיית עמלק מתוכנו כל הלבנתו (מיד מלכים מאת הרב יוסף דהן שליט"א, ניתן לקבל את הספר במייל ללא תשלום בבקשה ל: zicuy.harabim26@gmail.com).

שעת מבהן

כל אחת מאיתנו תשאל את עצמה (עדיף מידי יום): "מה שומעים ממני יותר? טוב או רע?".

האם אני משמיעה יותר את הטוב שיש בסביבתי או את הרע? מה אני יותר מדברת - במה אחרים צריכים להשתפר או במה הם כבר טובים? ודבר זה בתוקף לגבי כל הסובבים אותנו. באם זה הורים, אחים, בעל, ילדים, סביבת עבודה, לקוחות, תלמידות ועוד ועוד.. מה יותר שומעים ממני? את הרע או את הטוב?

האם ילדי שומעים ממני יותר את מה שלא טוב בהם, מה טעון שיפור כדוגמת "למה עשית כך ולא כך?", "ככה מסדרים את החדר?", "למה לא הרמת את התיק?", "מתי כבר תקשיב לי" וכו'....

לבעל אנחנו אומרות: "למה לא קנית פטרוזיליה?", "אתה בכלל לא מחמיא לי", "התמונה עקומה" ועוד.. לתלמידות "את צריכה לעשות את הקו מדויק יותר", "תפסיקי לזוז", "למה אתן מדברות" וכו'... והדוגמאות רבות ומגוונות.

יש לנו יצר טבעי עז שמפמפם לנו "ביקורת, ביקורת", הוא מדמה לנו שכביכול אנחנו יודעות טוב איך הדברים צריכים להתנהל, והצד שממול פשוט לא מדייק (בלשון עדינה), ואנחנו חייבות לתקן אותו, כי אם לא - מי יעשה זאת?..

כרגע לא נרחיב על ביקורת ומטרותיה, יותר נכון, החטאותיה, אלא נדון על הצד השני של המתרס - למה אנחנו לא שמות דגש מספיק על הטוב שהאחר עושה. לרוב אנחנו מתמקדות בטעון שיפור, במה שלא קורה ולא במה שכן עושים טוב..

נחשוב איך היינו רוצות שיתייחס אלינו, מה היינו רוצות שישומו לב אצלנו. האם היית רוצה שיתחייאו לי ויפרגנו לי על הטוב שאת עושה, או שיבחרו דווקא את מה שלא הספקת ועליו ישימו את הדגש? ותכף נדבר כיצד לנסות לומר זאת לצד השני כדי לעזור לו לשפר זאת. אבל לפני כן - מה היית מעדיפה? ודאי לי שמאה אחוז מהקוראות כעת מייחלות שיראו בה רק את הטוב! או שיתעלמו מהרע לגמרי או שיגידו אותנו, אבל עטוף בתוך הרבה הרבה מחמאות טובות.. וככה נוכל לקבל עזרה להתקדמות בעתיד ולא התנגדות להווה.

ילדים - מה הם יותר שומעים מאיתנו? את הטוב שהם עושים או את הפחות? שאלה כואבות. אנחנו זוכרות בכלל את הטוב שהם עושים כל היום? בלב הזהב שלהם של כל כך רוצה טוב, הרי הם כל כך רוצים ועוסקים בלרצות אותנו, והם לא תמיד מצליחים. אנחנו מתמקדות בלראות את הרצון הטוב? או את המעשה שלא יצא בשלמותו? לא נעים לומר, אך שגרת היומיום והלחץ שהבית גם יהיה מאורגן איכשהו בין לבין - גורם לנו לסטרים רציני שבקושי אנחנו זוכרות איך קוראים להם.. אז לזכור ולראות טוב ולפרגן - וואו, זאת עבודה!

אבל מה יותר בונה את הילדים? איך שאלה בכלל, נכון? מה יותר נעים לשמוע, מה יעזור להם להיות טובים יותר? איך נוציא מהם את החיובי שבהם? רק על ידי אמירת הטוב, ועל ידי הסתכלות על הדברים הטובים שבהם.

כל אישה הייתה רוצה שבעלה כל היום יראה בה את הטוב ולא את הרע. כל אחת מייחלת לרגע שהוא יגיע הביתה ולא תתפוס את עינו בדיוק הפינה שלא נגעה בה בבית (לעומת כל הפינות האחרות שקיבלו יחס הולם), אז איך עושים זאת? איך מעוררים אותו לכך בצורה חכמה? נכון, ניתן לתת לו לקרוא מאמר זה. אבל חכם יותר זה - לבוא בגישה נעימה וטובה, בזמן רגוע ושלו, ולהסביר לו במה את הולכת להתחזק בתקופה הבאה. להסביר את המהלך של מה אחרים יותר שומעים ממני (לא ממנו)? את הטוב או את הפחות? ולתת לו דוגמאות על עצמו, מה היית רוצה שאגיד לך אחרי שאתה חוזר מקניית? תודה על מה שכן קנית, שבכלל אשים לב שהלכת לסופר והתאמצת למצוא את כל מה שביקשתי וקניתי כל כך הרבה דברים טובים, או שאגיד מיד - "אוי עוד פעם שכחת פטרוזיליה..", מה יותר נעים? וכך להגיע למטרה ולומר עד כמה גם לך בתור אישה עניין זה מאוד חשוב, כי כל חיותה של האישה זה אהבת בעלה. ועד כמה זה יהיה טוב שנתחזק בזה ביחד. כל אחד כלפי השני וכלפי העולם כולו. בהצלחה רבה.

לרכישת הספר "תוכו רצון אהבה" מאת מחברת הטור: 0583266571

מוסר עם סיפור

מאת הרב עקיב נמר שלישיא

הנקיבים שנשארו בפרטיסיה

השבת אנו זוכים להתחיל חומש חדש, ובד בבד קוראים פרשת זכור, כל עניינו של עמלק זה להוריד אותנו בעבודת ה', ולהלחם בנו ללא הרף צריכים אנו לדעת ללמוד את שיטותיו, ולהשתמש ולהלחם בו בכל הדרכים ובכל האופציות.

המעשה הבא ימחיש לנו שלפעמים כדי להלחם עם היצר הרע צריך לחשוב מחוץ לקופסא, וביותר מזה צריכים אנו להשתמש בו כדי לתעתע בו, ולנצח

את היצר הרע.

היה כומר אחד שרצה לצאת לחופשה למשך שבועיים, אבל הוא חשש שאם יביא כומר אחר שיחליף אותו, הוא יגנוב לו את הפציינטיים. מה עשה? הלך לרב של היהודים, ובקש ממנו שיחליף אותו לשבועיים.

מדוע שאחליף אותך? שאל הרב. ענה הכומר: חצי חצי מההכנסות.

אמר הרב: אין בעיה אני מוכן, רק לגיד לי מה התעריפים שלך, כדי שאוכל לדעת כמה לגבות, ומה הנוסח שאתה אומר לפציינטיים שלך.

המשך בעמוד האחרון

המשך מוסר עם סיפור

ואומר לי שמחול וממשיכים הלאה, מה זה החקירות האלו? ענה לו הרב: תראה אני שואל כי אני רוצה לעזור לך, אני מוכן לעשות לך טובה בגלל שאתה גונב הרבה, תקנה כרטיסיה, בכל פעם שאתה גונב נתקב חור בכרטיסיה, ויחול עליך באופן מידי הכפרה. ומחיר הכרטיסיה של שתיים עשרה ניקובים חמש מאות דולר.

כמוכן שהפצינט התלהב מהרעיון וקנה כרטיסיה, וכך עשה הרב במשך השבועיים מכר כרטיסיות.

הכומר חוזר אחרי שבועיים, מקבל את התגמול, ומתפלא מה כל כך הרבה עבירות עשו...? אבל לא היה לו אכפת העיקר שיש כסף.

חולפים הימים ואף אחד לא בא להתוודות. התפלא הכומר ודאג להיפגש עם גונב האופניים, שאל אותו: איפה אתה? זהו סיימת עם העבודה? החלפת מקצוע? מה...?

משיב: מה פתאום, אבל יש לי עוד שמונה ניקובים בכרטיסיה!...

סיפור זה מעלה בנו חיוך, אבל שנדע שכך המלחמה צריכה להיות עם היצר הרע מפנים ומאחור, ובכל התחבולות. ויהי רצון שנצליח להילחם.

אומר הכומר לרב: גנבת אופניים – חמישים דולר. חציה ברמזור אדום – מאה דולר. וכן הלאה על עבירה הכי חמורה אלף דולר. וכך: כל אחד שבא להתוודות אתה שם ידך על ראשו ואומר לו שלוש פעמים 'מחול לך' – לוקח את הכסף ומשלח אותו לדרכו.

השניים חתמו על ההסכם והכומר יצא לחופשה.

למחרת מגיע הפצינט הראשון להתוודות.

מה עשית שואל הרב? גנבתי אופניים.

אוי ואבוי... הוא מסתכל בתעריף ואומר חמישים דולר.

תגיד שואל הרב את הפצינט, זה קורה לך הרבה? כן בערך פעם בחודש אני גונב.

שואל הרב: פעם בחודש לגנוב אופניים זה יוצא שש מאות דולר בשנה זה הרבה.

אמר לו הפצינט כבודו... הכומר לא שואל שאלות לוקח את הכסף

פניני הדף היומי
מאת הרב ירון מרדכי זכאי שליט"א

כיבוד אב ואם כשהדבר כרוך באיסור

"יכול יהיה כיבוד אב ואם דוחה שבת" (מסכת יבמות דף ה) במהלך השבוע שחלף זכינו לסיים את מסכת חגיגה ובעצם לסיים גם את סדר מועד השייך לשישה סדרי משנה שעליהם מושתת התלמוד הבבלי, ולהתחיל את מסכת יבמות השייכת לסדר נשים שעוסק ברובו ככולו בעניינים דיניים ואיסורים הנוגעים בעיקר לנשים (ובמאמר מוסגר זה הזמן להצטרף לשמיעת השיעור היומי ולעשרות אלפי מאזינים של קו הדף היומי העולמי במשך כל שעות היממה, משך השיעור כחצי שעה בשפה ברורה ורהוטה, מספר הקו 0559302663).

והנה בסוגיתנו הגמרא דנה האם מצות עשה דוחה מצות לא תעשה כששניהם מתנגשות זו לזו. וכפי שאנו מוצאים לגבי מצות ברית מילה שחלה בשבת, שעושים מילה אף שמוציאים דם מהתינוק ויש בזה איסור משום חובל (מוציא דם) אמנם למעשה אין אנו למדים ממצות ברית מילה לשאר מצוות שידחו איסורים כיון שהצטוונו במצוה זו עוד לפני מתן תורה, ועוד שהתורה מגלה לנו בפירוש שמצות מילה צריכה להתקיים בזמנה.

ולכן במקרה שהאב אינו שומר תורה ומצוות ואמר לבנו שיחלל שבת אף שיש כאן מצות כיבוד אב לכאורה, מכל מקום אסור לבן לשמוע לאביו, ולומדים זאת ממה שכתוב בפסוק "איש אביו ואימו תיראו ואת שבתותי תשמורו", כולם חייבים בכבודי דהיינו שהיכן שציווי האב או האם נוגד לאיסור המפורש בתורה אין צריך לשמוע להם כיון שגם הם הבן מחויבים בכבודו של הגורא יתברך לשמוע בקולו ולשמור מצוותיו. והנה אף שמשלשון הגמרא משמע שמדובר דוקא כשהאב או האם אומרים לבן לעבור על דבר שאסור מהתורה שאין לשמוע בקולם, מכל מקום כתב הרמב"ם (בהלכות ממרים פרק ו) וכן נפסק בשו"ע (יורה דעה סימן רמ סעיף טו) שגם כשאומרים לו לעבור על איסור דרבנן אין צריך לשמוע בקולם, וביאר מרן בבית יוסף שגם שלא לעבור על איסורי דרבנן יש כאן משום כבודו של ה' יתברך. וישנו נידון מעניין בפוסקים כשהאם נפטרה והבן רוצה לומר עליה קדיש במשך י"ב חודש, והאב ציווה את הבן שלא לומר קדיש משום שהוא מקפיד שבנו לא יאמר קדיש שלא יחשבו אנשים שאומר על אביו, והיו פוסקים שסברו שצריך לשמוע לאביו, אמנם מהרש"ל בספרו ים של שלמה (מסכת קידושין פרק א סימן סג) כתב שאין צריך לשמוע לאביו מאחר ונהגו מדורי דורות לומר קדיש יתום שע"י אמירת הקדיש ניצול המת מדינה של גיהנום ונשמתו עולה בגן עדן, ואין צריך לשמוע לאביו בציווי שבא לעקור מנהגים, ועוד שכשהאב מצוה שלא לומר קדיש על האם עובר בכך על מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך, ולכן אין הבן צריך לשמוע בקולו.

זכר למהצית השקל ומתנות לאביזנים

אם ברצונכם לקיים את מצוות מחצית השקל ומתנות לאביזנים בהידור! עשו אותה עם עמלי תורה עניים

100 אברכים שלומדים בכולל יום שלם, וכן למשפחות נזקקות ותרומתכם ימסרו להם ע"י הרב יגאל כהן שליט"א

ביום פורים

ועל ידי זה תקיימו את המצווה בהידור ותזכו לכל הברכות ככתוב:

"אם אתה משמח את שלי אני משמח את שלך"

לתרומות חייגו: **03-8000770**

צדקה וחסד

באבות האמן רבי יגאל כהן שליט"א

ניתן להזמין לשיעורי תורה / אזכרה ברחבי הארץ רבנים מכולל "יביע אומר" 03-8000770

נר תמיד לע"נ ר' מנשה בן רחל ז"ל ולע"נ שושנה מהיין בת זיוה ע"ה

בתרומה של 250 ש"ח אתם שותפים בהפצת העלון ב:20,000 עותקים